

INTIMITA JE UMELECKÉ DIELO

AUTOR: Yehuda Tagar

Preklad: Silvia K. Galatová

Sex je tu s nami od nepamäti a láska v jej rôznych podobách bola vždy základná ľudská hodnota. Ale intimita je nová. Hoci sa jedná o tak zásadnú zložku dnešných medziľudských vzťahov, tak dôležitú pri vytváraní rodín, tak vysoko cenenú ako významný zdroj osobného šťastia, intimita ostáva záhadou. Väčšina ľudí vníma, že intimita buď je súčasťou partnerského vzťahu, ak patríte medzi tých šťastnejších, alebo ak nie, máte skrátka smolu. Vzťahy, sexuálny život, manželstvo a láska môžu do určitej úrovne prežiť bez intimity, ale duša, srdce a ich energia nie.

Sex a sexuálne túžby tu boli vždy, alebo aspoň od legendárneho oddelenia druhov v pradávnej minulosti (pozri Platón, Symposion). Ľudia a cicavce majú od svojho vzniku sexuálne orgány, sexuálne túžby a sexuálny styk. Ľudské rozmnožovanie prebieha stále rovnako, veľmi sa od vzniku ľudského druhu neinovovalo.

Zvieratá nejavia žiadne známky toho, že by chceli meniť svoje sexuálne, či rozmnožovacie zvyklosti. Na druhej strane ľudský vzťah k sexualite sa v poslednej dobe rýchlo mení, najmä od polovice 20. storočia. Vždy tu bolo pár výnimočných ľudí, ktorí v láske a sexualite prežívali výnimočné príbehy. Tie sú zaznamenané v románoch, básňach, či ľudových povestiach, ale aj v biblii. V nej sa napríklad spomína Rebeka, ktorá sa na prvý pohľad tak zaľúbila do Izáka, syna Abraháma, že spadla z ťavy, ale aj Jakub, ktorý sa osudovo zamiloval do Ráchel či Putifarova žena, ktorá sa v starovekom Egypte vášnivo zaľúbila do otroka Jozefa. Starí Gréci bez štipky hanby hovorili o potešeniach a moci lásky, o žiadostivosti a sexualite. Romantickú lásku oslavovali renesančné drámy a neskôr romány 19. storočia či filmové hviezdy 20. storočia. Ale o intimite sa donedávna veľa nehovorilo, okrem pár výnimiek, medzi ktoré patrila napr. erotická poézia v starovekom Grécku veľmi uznávanej Sapfo z ostrova Lezbos. Donedávna väčšina ľudí vstupovala do manželstva v súlade so zvyklosťami a rodičovským výberom. Množili sa a žili svoj život bez veľkých očakávaní v oblasti romantickej lásky a intimity. Láska samotná sa často považovala za povinnosť. V posledných desaťročiach sa však intimita stala vysoko cenenou hodnotou vzťahov. Sexuálny vzťah si bez intimity nevieme ani predstaviť.

V entomologickom slovníku som našiel slovo „intimus“, ktoré existovalo v starej latinčine a znamenalo „najvnútornejší“. Našiel som aj ďalšie starolatinské slovo „intimare“ s významom „zblížiť sa“. A až v 17. storočí sa v latinčine objavilo slovo „intimatus“, ktoré sa prekladá ako „intimita“.

Vo svetle vyššie uvedeného som dospel k nasledovnému záveru: sexualita tu bola odpradáva, pravdepodobne od legendárneho rozdelenia androgýnného človeka na muža a ženu. Proces individualizácie človeka smerujúci k vytvoreniu individuálnej osobnosti a nezávislému mysleniu začal v renesancii a od polovice 20. storočia sa postupne stal fenoménom rozšíreným po celom svete. *Intimita je produkt stretnutia týchto dvoch prúdov, sexuality a individuality v polovici 20. Storočia a neskôr. Intimita je tak nová ako empatia.*

Odporoval som, že najsilnejší prvok sexuálnej túžby je potreba dosiahnuť chvíľkovú jednotu prostredníctvom základného zážitku oddelenia. Na vrchole sexuálneho aktu dvaja na chvíľu splynú v jednotu a stanú sa jedným. A táto hlboká hybná sila stať sa na chvíľu opäť jedným s prírodou, ľudstvom a vesmírom prostredníctvom spojenia dvoch oddelených tiel, to je podstata sexuálnej túžby. Je vpísaná do našich tiel ako prvotná sila, ako to Platón uviedol vo svojom Symposione. Toto obsiahol aj Leonard Cohen vo svojej piesni „Light as a Breeze“ (Ľahký ako vánok) : „A z neba prišlo požehnanie a ja som sa na chvíľu vyliečil a moje srdce sa vznášalo ľahkosťou“.

My ľudia sme prednedávnom posunuli sexualitu do dynamiky našej duše. Kozmický a prírodný proces sa pre nás stal osobným, emočným a duševným. Prírodzená túžba sa pre nás stala túžbou duše po jednote, a tam vznikla potreba intimity, prepojenia „intimus“ – tej najvnútornejšej časti duše, s „intimare“ - zblížením do „intimatus“ – intímneho partnerstva.

To znamená, že intimita je akt tvorby dvoch ľudí, keď sa sexuálne spoja nielen telesne, ale aj duševne. Je možné sexuálne sa spojiť s človekom s ktorým nemáme intímny vzťah, a všetci dokážeme milovať ľudí bez toho, aby nás sexuálne priťahovali. Ale intimita vzniká len ak sa k sebe dostatočne priblížia ľudia, ktorí sa navzájom milujú a zároveň sexuálne priťahujú. V intimite sa telo stáva dušou a duša sa vyjadrí sexuálne. To je nové ľudské dielo.

A ak je intimita nové ľudské dielo, tak potom je tvorba a obnovenie intimity potencionálne v našich rukách. Je možné ju vytvárať a obnovovať, ale len do určitej miery.

Podme sa teraz bližšie pozrieť na to, čo je v sexualite, intimite a intímnych vzťahoch dané a nie je možné to zmeniť, a čo sa naopak zmeniť, vyliečiť a rozvinúť dá.

Aby sa sexuálna aktivita mohla uskutočniť, sú potrebné dobré podmienky na troch úrovniach:

1. Na fyzickej úrovni musia byť sexuálne orgány a ich podporné systémy v dobrej kondícii.
2. Na úrovni životného tela je sexualita energia, rozmnožovacia životná sila. Je to hlavná súčasť vitálneho tela tvoriaca podklad pre celkovú energiu tela. Vyčerpané telá nemôžu dobre sexuálne fungovať. Je mnoho podmienok súvisiacich s fyziológiou, životným štýlom, mentálnym a emocionálnym stavom a medziľudskými vzťahmi, ktoré môžu buď podporiť, alebo naopak potlačiť sexuálnu energiu.
3. Na astrálnej úrovni a úrovni vnímateľného tela je sexualita túžba, niekedy nazývaná aj libido. Má svoj vlastný život. Odrážajú sa v nej aj biografické, mentálne, emocionálne a medziľudské faktory. To, čo ľudí sexuálne vzrušuje je veľmi individuálne, ale na to, aby boli sexuálne vzrušenie a funkčnosť možné, musí byť prebudená túžba.

Kombinácia podmienok na fyzickej, energetickej a astrálnej úrovni v istom čase vo vzťahu k istému človeku určuje, ako nás ten človek bude priťahovať a je to daný fakt. Príťažlivosť nie je možné vyrobiť. Je to záležitosť chémie a alchémie, životná zhoda okolností alebo, ak chcete, karma.

Základným prvkom intimity je láska. Keď u dvoch ľudí dôjde v tom istom čase k vzájomnému otvoreniu srdca a tela, je to vždy zázrak, dar osudu a života, a znovu daný fakt, tak ako aj sexuálna príťažlivosť.

Avšak ďalšie zásadné faktory intimity sú potenciálne v našich rukách:

- Vzájomná úcta – bez nej intimita nemôže rásť. Avšak úctu je možné obnoviť.
- Záujem jeden o druhého – bez neho ostáva vzťah povrchný. Avšak záujem je možné rozvíjať.
- Manažment interpersonálnej komplexity – v každom z nás sú minulé deštruktívne vzorce obranného, reaktívneho, projektívneho správania, ktoré dokážu zničiť intimitu. Ochota a zručnosť preskúmať a zvládnuť tieto vnútorné štruktúry určuje, či intimita bude prekvitať, alebo umrie.
- Liečenie – intímne vzťahy vynášajú na povrch duše všetko, čo potrebuje liečenie. Všetky staré zranenia sa budú prenášať do intímneho stretnutia. Ak sa príležitosť, ktorú intimita prináša použije na liečenie, intimita rastie. Ak nie, skôr či neskôr dôjde k jej zničeniu.
- Dôvera – tento krehký prvok umožňuje podstúpiť riziko otvorenia sa druhému, byť zraniteľný, viditeľný a nahý na mnohých úrovniach. Dôvera sa ľahko naruší, zničí, stratí, ťažko sa obnovuje, náročne udržiava, ale je možná.
- Empatia – je sestra intimity. Obe vznikli nedávno, v tom istom bode ľudskej evolúcie. Empatia umožňuje intimite rásť. Je to pomerne nová ľudská schopnosť (pred rokom 1951 ešte nebola uvedená v žiadnom slovníku a stále je to malé dieťaťko). Empatia bez intimity je možná, ale intimita bez proaktívnej empatie nemá dlhý život.

Považujúc empatiu za hlavnú zložku vytvárania a obnovovania intimity môžem s istotou povedať, že intimita je umelecké dielo. V každom umení sú prvky, ktoré sú skutočné a dané: farby v maliarstve, slová v poézii, hlina v sochárstve. Funkčné telo, vitálna duša, sexuálna príťažlivosť a láska sú základné suroviny. Keď tieto začnú prirodzene rásť medzi dvoma ľuďmi, ktorí ich do vzájomného stretnutia priniesli, vznikne intimita ako krehký, ohrozený dar. Na to, aby mohol tento dar prežiť a rásť, potrebujeme vzájomnú úctu, záujem, seba-manažment a liečenie. S použitím vedomej zručnosti empatie je možné tieto obnovovať a pestovať a z intimity sa stáva umelecké dielo dvoch spolupracujúcich umelcov.

Empatiu je možné vedome a metodicky rozvíjať. Je to budúcnosť ľudstva. Zatiaľ sa nik nemôže považovať za experta v empatii. Na to je príliš mladá. Všetci sme v empatii začiatočníci.

Ale každý z nás môže každý deň urobiť v pestovaní empatie ďalší krok.

A každý sa môže stať umelcom v intímnych vzťahoch.